

da med temi prej omenjena zavzema odlično mesto. Zatorej takoj izjavim, da s sledečim nikakor ne želim gdi. pisateljici zaslužene slave kratiti, temveč pokazati hočem nedostatke kritike. Priznati moram, da se je pisateljica trudila, da prikoji našim razmeram delo, ki sodrži res zlate nauke. Iz knjige se dalje razvidi, da se pisateljica bavi z drugimi slovanskimi narečji, a ravno to je najbrže vzrok glavni hibi knjige, namreč: pisana je za mladino ljudskih šol — preučeno.

Začuden odmajuješ, cenjeni čitatelj! Če se ti ne zdi verjetno, in nimaš proizvoda pri roki, nudim ti nekatere besede v poskušnjo, kakor: Kukulja, kri- vičast, legat, ambulancijska, jazmin, pokost, poset, ob- ljubiti se (v pomenu: priljubiti se), soha, praskalka, fes, glumašk, lavela, preprečenec, ploščina, parapeta, vrátnica, ebenik i. t. d.

Človek, ki je že mnogo bral in videl, razumel bo tudi te izraze, če ne drugače, vsaj po zmislu stavka. Nikakor pa ne moremo tega pričakovati od mladine ljudskih šol. In vendar sem opazil, da imajo po ne- kodí uvrščeno to knjigo med knjižice, namenjene prvcencem! Morajo imeti pač čeznaturno obdarjene prvence!!

Jaz imam v tem sledečo skušnjo:

Ko so knjižice došle, in sem jih učencem pokazal, prosili so jih mnogi, kajti mikale so jih lepe podobe na zvananjem listu. Ker sem bil knjižice že sam pre- bral in opazil, da niso tako lahkoumevno pisane, kakor je kritika omenjala, posodil sem prva zvezka najboljšima učencema; čutila sta se odlikovana, a jaz sem si bil svest, da ju bosta posebno marljivo brala. Ko sta prečitala, izpraševal sem ju po vsebini posa- meznih povestí. Nekatere sta pripovedovala dosti dobro; one pa, v katerih so slični izrazi s prej na- štetimi, sta pač tudi skušala pripovedovati, a ni šlo.

Saj nam je kot učiteljem znano, da moramo večkrat mnogo navadnejše besede skrbno razlagati, da jih učenci razumejo; a prej naštete izraze naj učenci ljudskih šol samostojno tolmačijo?! Kaj hitro se je omenjenima učencema ohladilo veselje do knjižice, in ko sem jima dajal IV. zvezek, sta se že izrazila, da bi raje kaj drugega brala. Kaj mi koristi najboljše jedro, ako tiči v lupini, katere streti ne morem!

V III. zvezku „Iskric“ se tudi nahajajo izrazi, ki tudi odrastlemu človeku, dasi je že precej prebral, tuje doné. G. pisatelj jih je skušal s tem opravičiti, da so nabrani med Primorci. Dobro! Ako pišete za Primorce, rabite jih, kolikor Vam drago; ako pa ho- čete, da Vas bodo slovenski otroci tudi izven Primor- skega z veseljem čitali, rabite izraze tudi tem znane!

Hvalevredno je, da nabira učitelj res pristne iz- raze svojega kraja, kajti obenuje lahko bolj kakor kdo drugi s priprostim narodom. Toda, ako je marljivi učitelj nabral kope dobrih izrazov, priobči naj jih v kakem znanstvenem listu; sprejel jih bode gotovo rad. Te zbirke si bodo izkoriščali pisatelji šolskih in znan- stvenih knjig, ki morajo izraze večkrat s težo kovati. Pisateljem teh knjig je tudi dovoljeno izposojevati si izraze iz sorodnih slovanskih narečij, ako nedostaje domačih: saj bodo knjigo rabili v šoli, in tu je učitelj, ki učencem neznano razloži, slabe izraze ovrže in na- mestu njih boljše vpelje. S tem se jezik čisti! Po- polnoma neumestno pa je, ako uvajamo v knjižice, namenjene otrokom, ki so premagali komaj prve težave branja, izraze, zuane samo v kakem malem kraju, ali izraze kakega drugega slovanskega narečja, ali celo izraze Slovanstvu čisto tuje. Ne pozabimo, da imajo knjižice namen, da jih mladina samostojno čita!

(Dalje prih.)

Naši dopisi.

Iz logškega okraja. V logškem okraju je bil z dnem 13. prosinca radi hudega mraza po okraj- nem šolskem svetu na vseh šolah pouk ustavljen. Komaj je pa mraz malo pojenjal, prenehati so morali v Planini v dan 23. prosinca vsled med otroci raz- širjajočega se oslovskega kašlja zopet z pričetim po- ukom.

— k.

Iz Leskovca pri Krškem. Kakor lansko leto, tako je tudi letos visokorodna gospa Ana grofinja Auersperg, rojena baronica Witzleben, ob- darovala več otrok tukajšnje šole s toplo zimsko obleko. Razdelitev obleke med najubožnejše otroke vršila se je v navzočnosti predsednika krajnega šol.

sveta in šolskega voditelja v šoli v Leskovci. Zaradi obilega snega in hudega mraza manjkalo je mnogo za obdarovanje določenih otrok, katerim so se morali določeni darovi doposlati. Za ta blagi čin usojata si podpisanca v imeni krajnega šolskega sveta in šolskega voditeljstva, kakor tudi v imeni obdarovanih otrok in roditeljev njihovih blagi dobrotnici, visokorodni gospej grofinji tem potem izreči najpristrénejšo zahvalo. „Bog povrni stoterno!“

Krajni šolski svet in šolsko voditeljstvo
v Leskovci, dne 12. prosinca 1893.

Dr. I. Sterbenc,
načelnik.

Ivan Rupnik,
šolski voditelj.

